

МАУП

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
ДИСЦИПЛІНИ
«ТРАНСПОРТНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»
(для бакалаврів)

Київ-2018

Підготовлено професором кафедри менеджменту Кобрицьким В.В.

Затверджено на засіданні кафедри менеджменту ННІМЕФ Міжрегіональної Академії управління персоналом (протокол № 11.від 30.05.2018 р.).

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Кобрицький В.В. Програма вивчення дисципліни “Транспортний менеджмент” (для бакалаврів).– К.: МАУП, 2018. – 18 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, навчально-тематичний план, програмний матеріал до вивчення дисципліни “Транспортний менеджмент”, вказівки до виконання і теми контрольних робіт, контрольні питання, список рекомендованої літератури.

© *Міжрегіональна академія
управління персоналом (МАУП), 2018*

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Метою вивчення курсу є засвоєння студентами навчальної програми дисципліни “Транспортний менеджмент” в повному обсязі задля подальшого розширення їх світогляду та формування самостійності економічного мислення як важливої професійної якості, сутність якої полягає в умінні планувати, систематизувати та контролювати перспективну й повсякденну діяльність сучасних підприємств транспортної галузі.

У процесі вивчення дисципліни розглядаються форми та методи державного регулювання діяльності транспортної галузі України, методи організації, планування та управління транспортом, підвищення ефективності роботи транспортних підприємств.

Після засвоєння програмного матеріалу в контексті організації та ведення бізнесу, студенти мають досягти високого рівня підготовки, що відповідає сучасним вимогам суспільно-економічного розвитку України в цілому й транспорту зокрема.

Завдання курсу полягає у засвоєнні, закріпленні та систематизації комплексу знань, умінь і навичок, а також їх застосуванні при виконанні творчих індивідуальних робіт і завдань теоретичного та практичного змісту.

Після засвоєння навчальної дисципліни студент повинен знати:

- законодавчу базу сучасного транспортного бізнесу;
- економічне підґрунтя транспортної справи;
- організацію роботи сучасного підприємства та визначення ефективності його роботи;
- принципи та методи управління економічними процесами транспортного підприємства;
- економічні важелі успішного створення та розвитку транспортних підприємств.

Крім того, студент повинен уміти:

- правильно оцінювати економічні процеси, що мають місце у сучасному транспортному бізнесі;

- забезпечувати оперативне управління транспортними потоками;
- використовувати сучасні методи інформаційного забезпечення процесів управління на транспорті.
- вільно оперувати внутрішніми ресурсами підприємства;
- вірно визначати сучасні тенденції у галузевому та регіональному розвитку торгівлі транспортними послугами;
- налагоджувати договірні відносини в бізнесі;
- розуміти найновіші досягнення в економіці транспортних підприємств;
- приймати ефективні управлінські рішення;
- уміло використовувати набуті теоретичні знання у своїй практичній професійній діяльності.

Об'єктом вивчення дисципліни є організація, функціонування та управління сучасним транспортним підприємством.

Предметом дисципліни є вивчення економічних аспектів діяльності сучасних підприємств по наданню транспортних послуг юридичним і фізичним особам і управління такими підприємствами.

“Транспортний менеджмент” як навчальна дисципліна тісно пов’язана із предметами, що визначають особливості розвитку вітчизняних підприємств торгівлі послугами, їх структуру, підприємницьку діяльність, а саме: “Вступ до фаху”, “Основи економічної теорії”, «Вища та прикладна математика», «Мікроекономіка», «Макроекономіка», “Основи підприємницької діяльності”, “Управління бізнесом”, «Економіка підприємств», “ЗЕД підприємства”, “Основи бізнес-планування”, “Маркетинг”, «Основи менеджменту», «Операційний менеджмент», “Управління конкурентоспроможністю організацій”, “Транспортне забезпечення туризму”, «Економіка транспортних перевезень», «Технічна підготовка транспорту до експлуатації», «Надійність складних автомобільних систем», «Управління міжнародними перевезеннями» «Основи транспортної системи України» тощо.

НАВЧАЛЬНО – ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
вивчення дисципліни
«Транспортний менеджмент»

№ з/п	Назва модуля і теми
Змістовий модуль I. Регулювання транспортної діяльності	
1.	Україна на світовому ринку транспортних послуг
2.	Державне регулювання на транспорті
3.	Сучасна система управління транспортом
4.	Ліцензування транспортної діяльності
5.	Сертифікація транспортних послуг
Змістовий модуль II. Управління підприємством транспортної галузі	
6.	Сучасні організаційні структури управління підприємством
7.	Типи транспортних підприємств, функції та структура управління ними
8.	Виробнича програма транспортного підприємства
9.	Планування транспортних перевезень
10.	Планування техніко-експлуатаційних показників роботи рухомого складу
11.	Оперативне управління перевезеннями

Кількість годин: 60

Форма контролю: екзамен

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ТРАНСПОРТНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»

Змістовий модуль I. Регулювання транспортної діяльності

Тема 1. Україна на світовому ринку транспортних послуг

Географічне положення України як чинник розвитку транспорту.
Транзитний потенціал України.

Напрями міжнародної інтеграції в галузі транспорту. Стратегічне значення міжнародних транспортних коридорів. Міжнародні транспортні коридори та Україна. Транспортні коридори як основа моделі розвитку транспортної інфраструктури.

Експорт транспортних послуг та його напрямки. Заходи з реалізації транспортного потенціалу України.

Література: 1,2,5,10,14,15,21,25

Тема 2. Державне регулювання транспорту

Сутність державного регулювання транспортної діяльності. Основні напрями державного регулювання у транспортній галузі. Механізм регулювання транспортної системи. Задачі регулювання транспортної системи. Методи державного регулювання транспорту. Нормативно-правові методи регулювання. Економічні методи регулювання. Комплексні методи регулювання. Сфери державного регулювання на транспорті. Регулювання організації ринку транспортних послуг. Регулювання ціноутворення на транспорті. Податкове регулювання. Нормативне регулювання транспортної діяльності.

Література: 3,4,6,8,11

Тема 3. Сучасна система управління транспортом

Необхідність державного впливу на транспорті. Система основних функцій управління ринком транспортних послуг. Цільове управління розвитком транспортної системи. Модель управління ринком транспортних послуг на рівні регіону. Ефективність державного регулювання. Сучасні технології управління транспортом.

Література: 3,6,8,9,12,13,26

Тема 4. Ліцензування транспортної діяльності

Сутність процесу ліцензування транспортної діяльності. Ліцензійні вимоги та умови при наданні транспортних послуг. Порядок отримання ліцензій на транспортну діяльність. Підстави відмови у видачі ліцензії на транспорту діяльність. Обов'язки одержувача ліцензії на транспортну діяльність. Контроль за виконанням ліцензійних вимог та умов. Санкції та відповідальність за порушення ліцензійних умов підприємствами транспорту.

Література: 1,6-9,12,13,18,27

Тема 5. Сертифікація транспортних послуг

Сутність сертифікації транспортних послуг. Цілі сертифікації транспортних послуг. Задачі сертифікації транспортних послуг. Об'єкти сертифікації на транспорті. Обов'язкова сертифікація транспортних послуг. Добровільна сертифікація транспортних послуг. Основні напрямки розвитку сертифікації на транспорті. Порядок сертифікації послуг з перевезення пасажирів транспортом. Методика оцінки процесу надання послуг з перевезення пасажирів транспортом.

Література: 4,6-9,17,18

Змістовий модуль II. Управління підприємством транспортної галузі

Тема 6. Сучасні організаційні структури управління підприємством

Поняття організаційної структури управління. Вимоги до управлінського апарату транспортного підприємства.

Загальні вимоги до організаційних структур управління транспортних підприємств. Етапи та зміст проектування організаційних систем управління транспортних підприємств. Головні задачі проектування організаційних структур управління.

Підприємство як складна система. Складові транспортного підприємства. Основні функції управління підприємством транспорту.

Організаційні структури управління транспортними підприємствами.

Література: 3,6,8,12,19,22,23

Тема 7. Типи транспортних підприємств

Підсистеми транспортних підприємств. Кількість і склад підсистем транспортних підприємств. Виробнича структура транспортного підприємства. Пропорційність підрозділів транспортного підприємства. Типи транспортних підприємств. Класифікація транспортних підприємств за видом перевезень. Класифікація транспортних підприємств за призначенням та характером виробничо-господарської діяльності. Особливості транспортних підприємств.

Література: 3,5-8,13,18,23

Тема 8. Виробнича програма транспортного підприємства

Методика розрахунку виробничої програми транспортного підприємства. Кількісні показники роботи транспорту. Загальний обсяг перевезень. Особливості розрахунку виробничої програми з експлуатації вантажного транспорту. Розрахунок виробничої програми з експлуатації пасажирського транспорту.

Література: 6-8,11,13,17,18

Тема 9. Планування транспортних перевезень

Планування діяльності транспортного підприємства.

Плани перевезень, фактори які впливають на них. Поняття вантажопотоку. Класифікація вантажних перевезень за територіальною ознакою. Структура перевезень. Принципи вибору типу рухомого складу. Особливості планування

міжміських перевезень. Змішані перевезення. Особливості перспективного планування перевезень. Принципова схема розрахунку прогнозованих перевезень. Структура системи збору інформації про перевезення.

Література: 6-9,13,23,26

Тема 10. Планування техніко-експлуатаційних показників роботи рухомого складу

Техніко-експлуатаційні показники рухомого складу. Коефіцієнт технічної готовності рухомого складу. Коефіцієнт випуску. Тривалість роботи рухомого складу на лінії. Технічна та експлуатаційна швидкість рухомого складу. Коефіцієнт використання пробігу. Коефіцієнт використання вантажопідйомності.

Продуктивність рухомого складу. Продуктивність вантажних автомобілів. Продуктивність пасажирського автомобільного транспорту.

Література: 3,4,6-8,11,18,22

Тема 11. Оперативне управління перевезеннями

Диспетчерське регулювання перевезень. Оперативне управління роботою рухомого складу. Обов'язки диспетчерської служби. Особливості управління експлуатаційною службою пасажирських транспортних підприємств. Основні завдання пасажирської експлуатаційної служби з організації автобусних перевезень. Основні завдання пасажирської експлуатаційної служби з організації таксомоторних перевезень.

Література: 1,3,6,8,11,17,18,23

ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Важливою складовою частиною навчального процесу, активною формою самостійної роботи студентів є виконання контрольної роботи.

Метою контрольної роботи є закріплення та поглиблення теоретичних знань, які студенти отримали під час вивчення конкретної дисципліни.

Виконуючи контрольну роботу, студенти повинні користуватися літературою, рекомендованою викладачем (наводиться далі у окремому списку).

Варіант контрольної роботи вибирається студентом відповідно до останньої цифри своєї залікової книжки. Так, якщо остання цифра номера залікової книжки «0», студент розв'язує 10 варіант контрольної роботи.

У контрольній роботі слід розкрити зміст теми, показати знання літературних джерел та навички розв'язання практичного завдання.

Контрольна робота складається з теоретичної та практичної частин.

На титульній сторінці контрольної роботи необхідно записати номер залікової книжки, поставити дату виконання та особистий підпис.

На наступній сторінці мають бути викладені завдання контрольної роботи у вигляді плану, у кінці роботи — висновок, та список використаної літератури (до загального обсягу роботи не враховується, кількість посилань – не менше восьми).

Контрольна робота виконується у формі реферату загальним обсягом 15-20 аркушів друкованого тексту (формат А4, шрифт Times New Roman або Arial, розмір шрифту 12-14, через 1,5 інтервали) і подається на рецензування не пізніше як за місяць до початку сесії. У разі незадовільного виконання роботи, вона повертається студенту на доопрацювання, після чого передається для повторної перевірки.

Після перевірки контрольної роботи і одержання позитивної оцінки студент допускається до екзамену чи заліку.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

Варіант 1

1. Задачі сертифікації транспортних послуг.
2. Загальні вимоги до організаційних структур управління транспортних підприємств.
3. Транспортне підприємство як складна система.

Варіант 2

1. Обов'язки ліцензіата транспортної діяльності.
2. Порядок сертифікації послуг з перевезення пасажирів транспортом.
3. Мотивація персоналу транспортного підприємства

Варіант 3

1. Основні напрями сертифікації на транспортних послуг.
2. Виробнича структура транспортного підприємства
3. Організація діяльності транспортного підприємства

Варіант 4

1. Порядок отримання ліцензій на транспортну діяльність.
2. Добровільна сертифікація транспортних послуг.
3. Планування діяльності транспортного підприємства.

Варіант 5

1. Ліцензійні вимоги та умови при наданні транспортних послуг.
2. Об'єкти сертифікації на транспорті.
3. Основні функції управління підприємством транспортної галузі.

Варіант 6

1. Контроль дотримання ліцензійних умов транспортними підприємствами .

2. Методика оцінки процесу надання послуг з перевезення пасажирів транспортом.
3. Типи транспортних підприємств.

Варіант 7

1. Цілі сертифікації транспортних послуг.
2. Зміст та етапи проектування організаційних структур управління транспортних підприємств.
3. Особливості транспортних підприємств.

Варіант 8

1. Відповідальність за порушення ліцензійних умов транспортним підприємством.
2. Вимоги до управлінського апарату транспортного підприємства.
3. Класифікація транспортних підприємств за призначенням та характером виробничо-господарської діяльності.

Варіант 9

1. Сутність сертифікації транспортних послуг.
2. Класифікація транспортних підприємств за видом перевезень.
3. Критерії раціональної структури управління транспортним підприємством.

Варіант 10

1. Сутність процесу ліцензування транспортної діяльності.
2. Головні задачі проектування організаційних структур управління.
3. Транспортне підприємство та його підрозділи.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Сутність державного регулювання транспортною діяльністю.
2. Основні напрямки державного регулювання і транспортній галузі.
3. Механізм регулювання транспортної системи.
4. Задачі регулювання транспортної системи.
5. Методи державного регулювання транспорту.
6. Нормативно-правові методи регулювання.
7. Економічні методи регулювання.
8. Комплексні методи регулювання.
9. Сфери державного регулювання на транспорті.
10. Регулювання організації ринку транспортних послуг.
11. Регулювання ціноутворення на транспорті.
12. Податкове регулювання.
13. Нормативне регулювання транспортної діяльності.
14. Необхідність державного впливу на транспорті.
15. Система основних функцій управління ринком транспортних послуг.
16. Цільове управління розвитком транспортної системи.
17. Модель управління ринком транспортних послуг на рівні регіону.
18. Ефективність державного регулювання.
19. Сучасні технології управління транспортом.
20. Сутність процесу ліцензування транспортної діяльності.
21. Ліцензійні вимоги та умови при наданні транспортних послуг.
22. Порядок отримання ліцензій на транспортну діяльність.
23. Підстави відмови у видачі ліцензії на транспорту діяльність.
24. Обов'язки одержувача ліцензії на транспортну діяльність.
25. Контроль за виконанням ліцензійних вимог та умов.
26. Санкції та відповідальність за порушення ліцензійних умов підприємствами транспорту.
27. Сутність сертифікації транспортних послуг.

28. Цілі сертифікації транспортних послуг.
29. Задачі сертифікації транспортних послуг.
30. Об'єкти сертифікації на транспорті.
31. Обов'язкова сертифікація транспортних послуг.
32. Добровільна сертифікація транспортних послуг.
33. Основні напрямки розвитку сертифікації на транспорті.
34. Порядок сертифікації послуг з перевезення пасажирів транспортом.
35. Методика оцінки процесу надання послуг з перевезення пасажирів транспортом.
36. Поняття організаційної структури управління.
37. Вимоги до управлінського апарату транспортного підприємства.
38. Загальні вимоги до організаційних структур управління транспортних підприємств.
39. Етапи та зміст проектування організаційних систем управління транспортних підприємств.
40. Головні задачі проектування організаційних структур управління.
41. Підсистеми транспортних підприємств.
42. Кількість і склад підсистем транспортних підприємств.
43. Виробнича структура транспортного підприємства.
44. Пропорційність підрозділів транспортного підприємства.
45. Типи транспортних підприємств.
46. Класифікація транспортних підприємств за видом перевезень.
47. Класифікація транспортних підприємств за призначенням та характером виробничо-господарської діяльності.
48. Особливості транспортних підприємств.
49. Підприємство як складна система.
50. Складові транспортного підприємства. Його підрозділи.
51. Основні функції управління підприємством транспорту.
52. Планування діяльності транспортного підприємства.
53. Організація діяльності підприємства.

54. Мотивація персоналу транспортного підприємства.
55. Контроль на транспортному підприємстві.
56. Критерії раціональної структури управління транспортним підприємством.
57. Лінійна система управління транспортним підприємством.
58. Функціональна система управління.
59. Лінійно-штабна система управління транспортним підприємством.
60. Диспетчерське регулювання перевезень.
61. Оперативне управління роботою рухомого складу.
62. Обов'язки диспетчерської служби.
63. Особливості управління експлуатаційною службою пасажирських транспортних підприємств.
64. Основні завдання пасажирської експлуатаційної служби з організації автобусних перевезень.
65. Основні завдання пасажирської експлуатаційної служби з організації таксомоторних перевезень.
66. Плани перевезень, фактори які впливають на них.
67. Сутність поняття – вантажопотоки.
68. Класифікація вантажних перевезень за територіальною ознакою.
69. Структура перевезень.
70. Принципи вибору типу рухомого складу.
71. Особливості планування міжміських перевезень.
72. Змішані перевезення.
73. Особливості перспективного планування перевезень.
74. Принципова схема розрахунку прогнозованих перевезень.
75. Структура системи збору інформації про перевезення.
76. Техніко-експлуатаційні показники рухомого складу.
77. Коефіцієнт технічної готовності рухомого складу.
78. Коефіцієнт випуску.
79. Тривалість роботи рухомого складу на лінії.
80. Технічна та експлуатаційна швидкість рухомого складу.

81. Коефіцієнт використання пробігу.
82. Коефіцієнт використання вантажопідйомності.
83. Продуктивність рухомого складу.
84. Продуктивність вантажних автомобілів.
85. Продуктивність пасажирського автомобільного транспорту.
86. Методика розрахунку виробничої програми з експлуатації транспорту.
87. Кількісні показники роботи транспорту.
88. Загальний обсяг перевезень.
89. Особливості розрахунку виробничої програми з експлуатації вантажного транспорту.
90. Розрахунок виробничої програми з експлуатації пасажирського транспорту.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна:

1. Господарський кодекс України. Прийнято Верховною Радою України 16.01.2003 р. №436-IV// Офіційний вісник України. 2003, №11.
2. Митний кодекс України від 13.03.2012 № 4496-VI. <http://sfs.gov.ua/mk>
3. Автомобильные предприятия: нормативное регулирование деятельности. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: Современная экономика и право, 2002.
4. *Беляев В.М.* Основы менеджмента на транспорте: учебник для студ. высш. учеб. завед./ В.М. Беляев, Л.Б. Миротин, А.К. Покровский. – М.: Изд.центр «Академия», 2010.
5. *Дахно І.І., Кобржицький В.В., Куценко В.М. та ін.* Зовнішньоекономічна діяльність: Навч. посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 360 с.
6. *Дмитриченко М.Ф., Кельман І.І., Вільковський Е.К. та ін.* Загальний курс транспорту: Підручник.-Львів, 2011.- 524 с.
7. *Зеркалов Д.В., Левковець П.Р., Мельниченко О.І. та ін.* Управління автомобільним транспортом: навч. посіб./ За ред. Д.В. Зеркалова. – К.: Арістей, 2006. – 416 с.

8. *Клепцова Л.Н.* Менеджмент транспортного процесса: Учеб. пособие / Л.Н. Клепцова; ГОУ ВПО КузГТУ. – Кемерово, 2011, 460 с.
9. *Лобов Н.В.* Организационно-производственные структуры технической эксплуатации автомобилей: учебное пособие / Н.В. Лобов, В.Н. Носков, - Пермь: Изд-во Перм.гос.тех.ун-та, 2007, 260 с.
10. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності / За ред. А.А.Мазаракі. – К.:КНТЕУ, 2012. – 850 с.
11. Менеджмент на транспорте: Учебн. пособие / Н.Н. Громов, В.А. Персианов, Н.С. Усков и др.; Под общ.ред. Н.Н. Громова, В.А. Персианова. – М.: Изд. центр «Академия», 2003. – 528 с.
12. *Перебийніс В.І., Болдирєва Л.М., Перебийніс О.В.* Транспортний менеджмент — Монографія. — Полтава: РВВ ПУСКУ, 2009. — 201 с.
13. *Покровский А.К.* Исследование систем управления (транспортная отрасль): учебное пособие / А.К. Покровский. - М.: КНОРУС, 2010 – 340 с.

Додаткова:

14. *Гребельник О.П.* Митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Підр. – К.:ЦНЛ, 2005. – 696 с.
15. *Козик В.В., Панкова Л.А., Карп'як Я.С. та ін* Зовнішньоекономічні операції і контракти: Навч. посіб. – 2-ге вид., перероб і доп. – К.: ЦУЛ, 2004. – 608 с.
16. *Кириченко О.А.* Менеджмент ЗЕД. Підручник. – К.: Кондор, 2008 – 518с.
17. *Корнийчук С.А.* Автотранспорт на підприємстві. Особенности организации и работы с кадрами. / С. А. Корнийчук. – М.: Издательско-торговая корпорация «Дашков и К», 2008.
18. *Костів Б.І.* Експлуатація автомобільного транспорту: Підручник. / Б.І. Костів, -Львів: Світ, 2004. – 496 с.
19. *Мельник І.І., Тивоненко І.Г., Фришев С.Г та ін.* Інженерний менеджмент / За ред. І.І.Мельника. Навч. посіб. – Вінниця. Нова книга, 2007. – 536 с.

20. *Милославская С.В., Плужников К.И.* Мультиmodalные и интерmodalные перевозки. – М.: РосКонсульт, 2001. – 368 с.
21. *Науменко В.П., Пашко П.В., Руссов В.А.* Митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні. – К.: Знання, 2004. – 404 с.
22. Положення про технічне обслуговування і ремонт дорожніх транспортних засобів автомобільного транспорту. – К.: Мінтранс України, 1998. – 16 с.
23. *Полянський С.К.* Технічна експлуатація будівельно-дорожніх машин та автомобілів: Підруч. у 3-х частинах: Ч. 1. Загальні відомості. Теоретичні і організаційні основи / С.К. Полянський., М.О. Білякович. – К.: Видавничий дім «Слово», 2010. – 384 с.
24. *Постан М.Я., Крук Ю.Ю.* Разработка и анализ динамической модели оптимизации взаимодействия транспортных потоков на портовом терминале // Восточно-Европейский Журнал Передовых Технол.. 2016.-№1/3 (79).-С. 19-23.
25. *Соколенко С.І.* Глобалізація і економіка України – К.:Логос, 2007. – 539 с.
26. *Труханович А.В., Щур Д.Л.* Автотранспортные организации и подразделения: должностные и производственные инструкции. / А.В. Труханович А.В., Д.Л. Щур. – М.: Дело и сервис, 2009.
27. *Яцківський Л.Ю., Зеркалов Д.В.* Загальний курс транспорту: Навчальний посібник. – Кн.1 / Л.Ю. Яцківський, Д.В. Зеркалов – К.: Арістей, 2007.- 544 с.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	3
Навчально-тематичний план вивчення дисципліни.....	4
Зміст навчальної дисципліни.....	5
Вказівки до виконання контрольної роботи.....	9
Завдання для контрольних робіт.....	10
Питання для самоконтролю.....	13
Список рекомендованої літератури.....	16